

Η ΕΜΨΥΧΩΣΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ-ΜΑΘΗΣΗ
ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΗΣ ΧΑΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

**Η εμπύχωση στη διδασκαλία-μάθηση
Το σχολείο της χαράς και της καρδιάς**

Μαίη Κοκκίδου

Συγγραφική ομάδα δραστηριοτήτων: Γεωργία Γκανά,
Ελένη Ζηροπούλου, Μαίη Κοκκίδου, Τάσα Σολαχίδου,
Κική Στούμπου-Πλεξίδα, Παναγιώτα Σιάνου-Χατζηκαμάρη

ISBN: 978-960-6685-59-0

© 2014 Εκδόσεις Fagottobooks - Νίκος Θερμός

Fagottobooks

Κεντρικό: Βαλτετσίου 15, 10680 Αθήνα

τηλ. 210-3645147, fax: 210-3645149

Υποκατάστημα: Ζακύνθου 7, 31100 Λευκάδα

τηλ./fax: 26450-21095

info@fagottobooks.gr

www.fagottobooks.gr

ΜΑΙΗ ΚΟΚΚΙΔΟΥ

Η ΕΜΨΥΧΩΣΗ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ-ΜΑΘΗΣΗ

το σχολείο της χαράς και της καρδιάς

Σε συνεργασία με τα μέλη
της καλλιτεχνικής-παιδαγωγικής
ομάδας «Ελάτε να Παίξουμε»

fagotto books

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α' Μέρος

Μαίη Κοκκίδου

Πρόλογος	7
Εισαγωγή	13
Για τον Εκπαιδευτικό	17
Για το Κλίμα και την Ατμόσφαιρα στο σχολείο	26
Για το Χώρο του Σχολείου	30
Για τους Μαθητές (Κοινωνικές & Συναισθηματικές Δεξιότητες)	34
Για τους Κανόνες στο Σχολείο	40
Για τους Γονείς και το Σχολείο	48
Για την Τέχνη στο Σχολείο	54
Για την Εμπύχωση στο Σχολείο	58
Για τη Χαρά και το Παιχνίδι στο Σχολείο	66
Για το Σχολείο της Χαράς και της Καρδιάς	78

Β' Μέρος

Μαίη Κοκκίδου

Συγγραφική ομάδα δραστηριοτήτων: Γ. Γκανά, Ε. Ζησοπούλου, Μ. Κοκκίδου, Τ. Σολαχίδου,
Κ. Στούμπου-Πλεξίδα, Π. Σιάνου-Χατζηκαμάρη

Άξονες

Άξονας 1	85
για να καθιερώσουμε ένα κλίμα χαράς και συνεργασίας μέσα στη σχολική τάξη· για να υπενθυμίζουμε στους μαθητές και στους εκπαιδευτικούς ότι στο σχολείο δεν στοχεύουμε μόνο στη διδασκαλία-μάθηση αλλά και στη χαρά και στο παιχνίδι	
Άξονας 2	105
για να γνωριστούμε καλύτερα με τους μαθητές μας, να τους βοηθήσουμε να γνωριστούν καλύτερα μεταξύ τους και να αναπτύξουν δεξιότητες επικοινωνίας	
Άξονας 3	123
για να ενεργοποιήσουμε τους μαθητές άμεσα και ελκυστικά και να προσφέρουμε νέα κίνητρα για μάθηση· για να προσφέρουμε στους μαθητές –αλλά και στον εκπαιδευτικό– ένα μικρό ευχάριστο διάλειμμα ανάμεσα στη ρουτίνα των μαθημάτων	

Άξονας 4	139
για να κερδίσουμε την προσοχή των μαθητών· για να βοηθήσουμε τους μαθητές να αποβάλλουν το περίσσειμα ενέργειας	
Άξονας 5	159
για να κερδίσουμε την εμπιστοσύνη και τον σεβασμό των μαθητών μας και να τους βοηθήσουμε να μάθουν να εμπιστεύονται τον εαυτό τους αλλά και τους άλλους	
Άξονας 6	173
για να αναπτύξουμε την αυτοαντίληψη και την αυτοεκτίμηση στους μαθητές	
Άξονας 7	195
για να χρησιμοποιούμε όλες μας τις αισθήσεις	
Άξονας 8	211
για να προσφέρουμε στους μαθητές χώρο και χρόνο για προσωπική έκφραση	
Άξονας 9	229
για να εισάγουμε μία νέα θεματική ενότητα, για να ξεκινήσουμε με ενδιαφέρον μία νέα δράση	
Άξονας 10	247
για να συμβάλλουμε στην υιοθέτηση κανόνων σεβασμού, ευγενικής συμπεριφοράς, αρμονικής συνεργασίας, υπευθυνότητας και να μειώσουμε τις παραβατικές συμπεριφορές	
Άξονας 11	277
για να βοηθήσουμε τους μαθητές στην αναγνώριση και τη διαχείριση των συναισθημάτων τους	
Άξονας 12	301
για να οργανώσουμε δράσεις παρέμβασης χωρίς να διαταραχθούν οι ισορροπίες ανάμεσα στις διαπροσωπικές σχέσεις των μελών μίας σχολικής τάξης	
Βιβλιογραφία	327

Το σχολείο της χαράς και της καρδιάς

Πρόλογος

Το βιβλίο-εγχειρίδιο «Η Εμπύχωση στη Διδασκαλία-Μάθηση - Το Σχολείο της Χαράς και της Καρδιάς» είναι αποτέλεσμα πολυετούς ζύμωσης, μελέτης, έρευνας και ανταλλαγής εμπειριών και ιδεών, στην ομάδα μας, την «Ελάτε να Παίξουμε». Είναι το απόσταγμα της 25χρονης πορείας μας στην εκπαίδευση, ένας θησαυρός που μαζεύτηκε ψηφίδα-ψηφίδα, από όλα όσα μάθαμε μέσα από προσωπικές και συλλογικές αναζητήσεις και κυρίως από όλα όσα ζήσαμε με τους μαθητές μας, μέσα από ποικίλες εφαρμογές σε διάφορα εκπαιδευτικά πλαίσια.

Από την αρχή της δημιουργίας της «Ελάτε να Παίξουμε», στόχος μας ήταν οι δράσεις που θα οδηγούσαν σε διάλογο παιδαγωγούς, εμπυχωτές και καλλιτέχνες, με απώτερο σκοπό μία παιδεία δημιουργική, με ουσιαστικό περιεχόμενο και κοινωνικές αξίες. Μέσα από τα βιβλία μας, τις ημερίδες και τα σεμινάρια που διοργανώσαμε, εκφράσαμε και συζητήσαμε τις αγωνίες και τους προβληματισμούς μας και καταθέσαμε τις προτάσεις μας. Οι δυσκολίες και τα προβλήματα δεν μας έλειψαν ποτέ. Αλλά όταν κάθε εμπόδιο αντιμετωπίζεται ως πρόκληση τότε η διάθεση για να βρεθούν νέα μονοπάτια μεγαλώνει και δυναμώνει.

Βασικό αξίωμα στη διαδρομή μας ήταν ότι η δια βίου μάθηση είναι ένας σπουδαίος σύμμαχος για κάθε εκπαιδευτικό. Η διαπίστωση ότι οι διδάσκοντες πρέπει να επιδιώκουν το *αεί διδασκόμενοι* δεν είναι «φιλοσοφικού» χαρακτήρα. Σε πρακτικό επίπεδο αντιπαρέρχεται τον εφησυχασμό και το βόλεμα και υποδηλώνει την προσπάθεια για προσωπική και επαγγελματική

εξέλιξη μέσα από νέα αναγνώσματα, από συζητήσεις με συναδέλφους, με γονείς μαθητών, με φωτισμένους ανθρώπους του πεδίου μας, και, πάνω από όλα, μέσα από τον προσωπικό στοχασμό. Αυτό που συνειδητοποιήσαμε, τελικά, είναι ότι οι εμπνευσμένοι δάσκαλοι είναι εμπνευσμένοι μαθητές.

Οι μαθητές μας ήταν, και είναι, μία αστείρευτη πηγή έμπνευσης και ανατροφοδότησης. Οι δρόμοι μας είναι παράλληλοι με αυτούς των μαθητών μας, αλληλεπιδρούν και αλληλοτροφοδοτούνται. Από την πλευρά μας, βάζαμε τα δυνατά μας για να τους βλέπουμε γελαστούς, δημιουργικούς, να ωριμάζουν και να αυτονομούνται μέρα με τη μέρα.

Το βιβλίο «Η Εμπύχωση στη Διδασκαλία-Μάθηση» είναι μία πρόταση για να γίνει το κλίμα της τάξης πιο «εύκρατο», χωρίς την παγωνιά της απόλυτης πειθαρχίας αλλά και χωρίς τους καύσωνες των ανεξέλεγκτων συμπεριφορών και του χάους· μία πρόταση για περισσότερη ευχαρίστηση και αίσθημα πληρότητας –και για τους διδάσκοντες και για τους μαθητές· μία πρόταση για ένα σχολείο με λιγότερο άγχος και περισσότερη έγνοια για τις σχέσεις, την επικοινωνία, τις αξίες και τις συμπεριφορές· μια πρόταση για ένα σχολείο που αναγνωρίζει ότι η εμπύχωση είναι ένας ασφαλής δρόμος για τις καρδιές των μαθητών· μια πρόταση για ένα σχολείο «χαράς και καρδιάς».

Από καρδιάς ευχαριστίες στις οικογένειές μας που μας στήριξαν με πολλούς τρόπους, στους μαθητές μας που μας εμπνέουν και στους συνοδοιπόρους μας παιδαγωγούς. Ένα μεγάλο ευχαριστώ στον εκδότη Νίκο Θερμό για το άμεσο ενδιαφέρον του για την έκδοση του βιβλίου και στη Ρούλα Μπίτζου για την άριστη συνεργασία μας.

Μαίη Κοκκίδου για την «Ελάτε να Παίξουμε»

Ελάτε να Παίξουμε

Α΄ Μέρος

Μαίη Κοκκίδου

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΗΣ ΧΑΡΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

Μια φορά κι έναν καιρό, τα ζώα αποφάσισαν να κάνουν κάτι σημαντικό για να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα της κοινωνίας τους. Έτσι, έφτιαξαν ένα σχολείο. Κι έφτιαξαν και το πρόγραμμα του σχολείου. Τα μαθήματα που θα διδάσκονταν θα ήταν: τρέξιμο, αναρρίχηση, κολύμβηση και πέταγμα. Για να μην υπάρχει πρόβλημα, αφού όλοι πίστευαν στη δημοκρατία, όλα τα ζώα θα έπρεπε να διδάσκονται όλα τα μαθήματα.

Η πάπια ήταν εξαιρετική στο κολύμπι, ήταν ακόμα καλύτερη κι από το δάσκαλο. Αλλά με το ζόρι έπιασε τη βάση στο τρέξιμο ενώ κοβόταν στο σκαρφάλωμα. Γι αυτό, μετά το μάθημα, έμεινε στο σχολείο για να εξασκηθεί στο τρέξιμο και στην αναρρίχηση 100 φορές. Ευτυχώς, ο τελικός βαθμός έβγαινε από τον μέσο όρο των μαθημάτων, οπότε η πάπια δεν κινδύνευε να μείνει στάσιμη.

Ο λαγός ήταν ο καλύτερος μαθητής στο τρέξιμο αλλά ήταν συνέχεια νευρικός και επιθετικός γιατί δεν μπορούσε να κολυμπήσει. Στο πέταγμα στραμπούλιξε το πόδι του και από τότε δεν μπορούσε ούτε να τρέξει. Τελικά, πήρε 2 στο κολύμπι, 0 στο πέταγμα και 4 στο τρέξιμο. Ποιος; ο λαγός!

Ο σκίουρος έπαιρνε άριστα στην αναρρίχηση αλλά ήταν τόσο η απογοήτευσή του από το μάθημα του πετάγματος, όπου ο δάσκαλος τον έβαζε να ανεβαίνει στα δέντρα και να μάθει να κατεβαίνει πετώντας, που σκεφτόταν να παρατήσει το σχολείο.

Ο αετός –το ήξεραν όλοι– ήταν ο πιο άτακτος, ο πιο απείθαρχος μαθητής. Στο μάθημα της αναρρίχησης περίμενε κρυμμένος τα άλλα ζώα να ανέβουν στο δέντρο και τότε τα τσιμπούσε και τα χτυπούσε με μανία με το ράμφος του. Ο ίδιος δεν ανέβαινε ποτέ σκαφαλώνοντας, μόνο πετώντας.

Κανείς δεν ξέρει ακριβώς γιατί σταμάτησαν τα μαθήματα στο σχολείο των ζώων. Κάποιες σουσουράδες είπαν ότι την τελευταία μέρα είδαν το δάσκαλο να φεύγει σαν κυνηγημένος, μια κλαίγοντας και μια γελώντας δυνατά.

Κι από τότε, δεν βρέθηκε άλλος δάσκαλος και το σχολείο έμεινε για πάντα κλειστό.